

LÆSERNE MENER

FORBYD SPISNING

Claus Horstmann, Hvidehusvej 21, Allerød:
Nu da det er tilladt at forbyde amning på restauranter og cafeer, synes jeg, at man bør tage yderligere et skridt i samme retning. Det bør være tilladt at forbyde spising på restauranter og cafeer. For ved tanken om, hvad der kommer ud i den anden ende, kan man da alligevel ikke lade være med at miste appetitten. Jeg føler mig dybt krænket.

BOSNIEN GLEMT IGEN

Elvir Pelesevic, Hamletsgade 12, København:
I skyggen af urolighederne i Tyrkiet er oprørsbølgen, der har ramt et andet europæisk land, næsten gået ubemærket hen i de danske medier.

Det drejer sig om Bosnien, hvor flere tusinde mennesker på tværs af deres etniske og religiøse forskelle protesterer mod landets politikere, som ved at sylte lovforslaget om personnumre forhindrer de nyfødte børn i at få officielle dokumenter og sygesikring. En af hovedårsagerne hertil er, at de bosnisk-serbiske politikere prøver at udnytte loven til yderligere at desintegre landet ved at kræve, at personnumre skal afspejle den politisk-territorielle opdeling af landet. Bosniske kroater og bosniakker er imod.

Det er langtfra første gang, at de bosnisk-serbiske repræsentanter udviser foragt for ideen om Bosnien som et samlet land og handler i strid med Dayton-aftalen. Det internationale samfund har hidtil tolereret denne adfærd til trods for sin uforbeholdne støtte til Bosniens integritet. Hvis Bosnien nogensinde skal fungere som stat, bør europæiske politikere vise handling.

KRIGSHELVEDET MÅ STOPPE

Frank Johannesen, Vestervang 23, Valby:
USA's præsident Barack Obama har i strid med en nylig FN-erklæring oplyst, at Assad-styret har brugt kemiske våben i Syrien, og at den »røde linje« nu er brudt. Løgnen om de kemiske våben fra Irakkrigen gentages nu i Syrien og skal bruges til at indføre en flyveforbudzone og optræppe våbenforsyningen til 'oprørerne'. Vestens geopolitiske interesser prioriteres på bekostning af den humanitære situation for civilbefolkningen. Vesten er desperat, fordi den

syriske hær er ved at nedkæmpe 'oprøret', der mangler folkelig opbakning. Ifølge en Nato-undersøgelse støtter kun 10 procent af befolkningen 'oprøret'.

Udenrigsminister Villy Søvndal afviser, at Danmark vil sende våben til Syrien. Det er ikke nok. Danmark må aktivt i Nato, EU og FN arbejde for, at støtten til 'oprørerne' på alle planer stoppes. Konflikten kan kun løses politisk-af syrerne selv.

RELIGIØSE SKIKKE

Troels Munk, Vagtelvej 43, Frederiksberg:

Den håndsky censor rejser et finurligt spørgsmål: Hvis man forlanger religiøse skikke respekteret af en ikke-religiøs omverden, hvor meget kan omverdenen så forudsætte, at man selv er konsekvent i sin religiøsitet? For eksempel må kvindehåndtryktaffet vel anses for del af en ret fundamentalistisk/puritansk islamfortolkning, som den f.eks. praktiseres i Saudi-Arabien. Her følges den af total afvisning af evolutionsteorien. Kan en gymnasieelev, der skal censureres af en håndtryksfundamentalist, nu gå ud fra, at vedkommende også er indædt antidarwinist? I så fald er der jo god grund til skepsis, når man skal til eksamen i naturvidenskabelige fag.

Hvis det på den anden side er et fuldstændigt tagselv-bord, hvad man kan kræve respekteret, bliver det umuligt at forbyde Søren Krarup at tæve sine børn. Og så videre.

UDSTILLING

Anne Zeeberg, Gl. Hovedgade 1C, Hørsholm:

I den underlige debat om, hvorvidt nogen stødes af at kunne se en ammende kvinde, synes der ikke at være nogen interesse for den langt mere omfattende udstilling af kvindelige ynder: topløse kvinder på strand og måske andre steder. Skal det ene forbydes, bør det andet vel i samme grad?

BRYD MED DE BORGERLIGE

Ole Thorbek, Poppel Alle 72, Værløse:

Holger K. Nielsen fra SF beklager sig 14.6. over, at Enhedslisten i forbindelse med pakkeløsninger ikke accepterer politiske tiltag, partiet ikke bryder sig om. Men det fremgår af det regeringsgrundlag, som SF støtter, at regeringen

viderefører VK-regeringens økonomiske politik - og her har der sandelig ikke været tale om løftebrud. Holger K. Nielsen skylder en forklaring på, hvorfor Enhedslisten skal acceptere noget, den er imod. I stedet for at beklage sig over Enhedslistens fravalg af borgerlig politik burde SF selv starte et opgør med regeringens borgerlige økonomiske politik.

ORDSPROG OG POLITIKERE

Henning Lyhne C., Almagerbakke 18, Ganløse:

Man skal ikke sælge skindet, før man har skudt bjørnen. Man skal ikke smide det beskidte vand ud, før man har det rene. Gammel folkelig visdom, som ikke er sivet ind hos politikerne. Eksisterende, fungerende hospitaler lukkes ned, længe før superhospitalet er færdigt i 2020 - måske! Klippekort til tog og bus afskaffes, før rejsekortet er blevet funktionsdygtigt. Den elektroniske tinglysning måtte borgerne lide med, før den var færdigudviklet. Læreres forberedelse har politikere ikke forståelse for, de er selv danmarksmestre i at servere ikke gennemtænkte love.

FORSKNINGENS VAMPYRER

C. C. Tscherning, professor, Sol-sortvej 95, Frederiksberg:

Der har været nogle artikler i Politiken om, hvordan nogle forskere uberettiget står som medforfattere.

Dette forhold bunder i en kamp mod forskningens vampyrer som Thomson-Reuters Science Citation Index, der tæller forskernes artikler og citationer. Håbet er, at man kan få det gjort så upålideligt, at man holder op med at stole på vampyrernes registreringer. Det kan gøres ved at offentliggøre artikler uden om de officielle tidsskrifter ved at have fiktive forfattere med og ved altid at opføre forfatterne i alfabetisk (eller omvendt) rækkefølge, så man ikke kan bruge begrebet 'første forfatter'.

Det må være en artikels indhold, og ikke hvem der er forfatter, som betyder noget. Men den simple tælling og registrering bliver værre og værre: Nu forsøger man at finde fremtidens stjerneforskere ved at studere udviklingen i de unge forskeres såkaldte 'H-index'. Det bliver ligesom i fodbold, så Helge Sander bliver glad.

DAGENS CITAT

Men hvad er det for et menneske, der kommer ud af det? Et mere umenneskeligt menneske, som ikke formår at fordybe sig, fordi de fornødne dele af hjernen er lukket ned. Mennesket er ved at blive en app. Frankenssteins app, Henrik Jensen, historiker. I Jyllands-Posten

Aldersgrænsen for fri abort bør sættes ned til 15 år

RETTIGHEDER

JACOB BIRKLÉR, LEKTOR, PH.D., FORMAND FOR DET ETISKE RÅD

I DANMARK har kvinder fri adgang til provokeret abort indtil udløbet af 12. graviditetsuge. Det mener jeg ikke, der bør rokke ved. Men problemet er, at det kun er den halve sandhed.

Der er en stor gruppe kvinder, som ikke har adgang til fri abort. Her tænker jeg på unge kvinder mellem 15 og 18 år. Blandt disse kvinder kræves samtykke til abort fra forældrene, som principielt kan modsætte sig kvindens ønske. På den måde skal kvinden føde barnet mod sin vilje. Det er vigtigt at understrege, at der her er tale om tiden før graviditetens 12. uge, hvor andre kvinder har ret til provokeret abort i Danmark.

Loven åbner for den mulighed, at unge kvinder under 18 år kan søge om tilladelse til provokeret abort uden forældrenes samtykke. Det er typisk tilfælde, hvor religiøse eller etniske forhold bevirker, at den unge kvinde ikke tør involvere forældrene, fordi hun er bange for at blive udstødt af familien eller blive udsat for fysisk eller psykisk overlast. Men kvinden på eksempelvis 17 år kan komme i den situation, at hendes ønske om abort møder modstand både hos samråd og forældre. Selv om det drejer sig om få tilfælde, hvor kvindens ønske om abort ikke re-

spekteres, så sendes der her et forkert signal, som efter min vurdering kan virke krænkende på unge kvinder.

ØNSKER EN GRAVID 17-årig kvinde provokeret abort for uge 12, er det vigtigt at møde hende med tilbud om rådgivning og vejledning, som alternativ til krav om forældresamtykke og/eller en samrådsbeslutning. For mig at se rummer forældreomsorg langt mere end forældresamtykke. Pointen er slet ikke at fjerne grundlaget for forældreomsorg, tværtimod. Tanken er derfor ikke at lade professionel rådgivning erstatte forældres støtte og omsorg. Tanken er at respektere unge kvinders valg og rådgive dem

bedst muligt i denne vanskelige livssituation. Det virker skævt, at en gravid kvinde på 18 år har adgang til fri abort, hvad en kvinde på 17 år ikke har. I mange andre vigtige sammenhænge anerkender vi i dag, at man som 17-årig godt kan træffe vigtige beslutninger i sit liv. Eksempelvis skal sundhedspersonalet respektere en 17-årigs bestemte ønske om ikke at få livreddende behandling.

Det virker også skævt, at unge kvinder på 17 år, der er gift, ikke skal have forældrenes samtykke til abort, alt imens langt de fleste unge, som lever ugift, skal have deres forældres samtykke til abort. Til gengæld giver det god mening, at forældrene inddrages, hvis der er tale om helt unge gravide kvinder på 14 år. I disse tilfælde er den unge kvinde typisk tæt forbundet med familien, og forældrenes forpligtelser er desto større. Jeg vil derfor foreslå en lovændring, hvor aldersgrænsen for fri abort ændres fra de nuværende 18 år til 15 år.

EN LANG RÆKKE argumenter vil kunne støtte dette forslag. Ikke sjældent er 17-årige piger flyttet hjemmefra med distance til forældrene og kan i øvrigt få udskrevede p-piller eller anden prævention uden inddragelse af forældrene. For disse unge kan det virke helt uforståeligt, at forældrene skal kunne bestemme over deres fremtid. Endvidere er der ikke sammenhæng mellem den nuværende 18-årsgrænse for fri abort og en lang række andre patientrettigheder, hvor grænsen er 15 år, hvilket i øvrigt også er den seksuelle lavalder. Endelig kan det anføres, at den nuværende lov strider mod de reproduktive rettigheder, der er forankret i såvel børne- som kvindekonventionen, hvor hensynet til den unge pige skal sættes i forgrunden.

Lad os derfor få ryddet op i gamle lovkrav og give unge kvinder ret til fri abort her i Danmark.

Arkæologien i Danmark er for billig

FORTIDSLEVN

ANETTE KJÆRULF ANDERSEN, ULLA ODGAARD OG BO JENSEN, FORMAND OG MEDLEMMER PÅ VEJNE AF FORENINGEN AF FAGARKÆOLOGER

7.6. FORTALTE Politiken, at 'Arkæologer beskyldes for at grave alt for dyrt'. Argumentet blev karest fremført af konsulent Torben Nilsson, der påstod, at vi »graver for meget og dokumenterer unødigt«.

Diskussionen skal være velkommen: I udgravningsarkæologien har vi ofte det modsatte indtryk, at vi ikke graver alt det, vi burde. Dog arkæologi koster penge. Det vil ikke overraske, at der er en interessekonflikt mellem dem, der lever af arkæologi, og dem, der betaler for det. Det vil heller ikke overraske, at den nuværende løsning er et kompromis mellem modstridende interesser.

Der er imidlertid en tredje part i sagen, nemlig offentligheden. Selv en universi-

tetsuddannelse i arkæologi gør det ikke muligt at forudse, hvilke problemstillinger fremtidens samfund ønsker at undersøge gennem studier af forhistorien. Derfor skal arkæologer ikke bare fjerne fortidslevn så billigt som muligt. Arkæologer har - til gengæld for den uddannelse, som samfundet har betalt - et ansvar i forhold til offentligheden, som vogtere af potentiel viden om menneskelige samfund.

PRINCIPPET OM, at ødelæggeren betaler, er ikke til diskussion. Det er knæsat både i dansk lov og i de internationale traktater, vi har ratificeret. Loven pålægger bygherre at betale for en 'tilstrækkelig' udgravning og dokumentation af alle væsentlige levn. Stridens æble er derfor, hvor lille en 'tilstrækkelig' undersøgelse skal være.

Arbejdsgangen er i praksis, at lokalmyseet for hver byggesag vurderer risikoen for ødelæggelse af væsentlige levn. Hvis risikoen er høj, lægger museet et budget

for en forundersøgelse, som sendes til godkendelse hos Kulturstyrelsen. Under forundersøgelsen afdækkes normalt op til 20 procent af det berørte areal. Hvis dette afslører væsentlige levn, udarbejder museet et budget for den egentlige undersøgelse. Også dette skal godkendes af Kulturstyrelsen. Kulturstyrelsen vurderer og kan afvise budgetterne ud fra faglige, økonomiske og juridiske overvejelser. I en perfekt verden ville Kulturstyrelsen stå som garant for rimelige budgetter.

I VIRKELIGHEDEN er processen sårbar, især fordi arkæologer skal budgetlægge ud fra 20 procent af arealet. Som læserne kan forestille sig, kan der komme overraskelser på de uodgravede 80 procent. Nogle gange er der mere arkæologi end forventet, og så må vi fravælge levn for at holde budgettet. Så bliver arkæologien urimeligt ringe og for billig. Andre gange er der mindre arkæologi end forventet. Så sparer bygherren de penge. Systemet er altså vægтет i bygherrens favor.

KRONIKEN 19. June 2013

Hvad vil samfundet med de praktiserende læger?

HENRIK DIBBERN

De praktiserende læger vil insistere på, at en fortsat kontrakt mellem os og myndighederne skal være baseret på frie forhandlinger.

DE PRAKTISERENDE læger i Danmark er internationalt anerkendt for at være billige, effektive og for at have en meget høj patienttilfredshed. De praktiserende læger har også af Europakommissionen fået tildelt europamesterskabet i it-anvendelse i primærsektoren. Vores almen praksis-model er derfor i høj grad værd at bevare og udvikle.

De praktiserende lægers egen vision indeholder bl.a. en generel styrkelse af almen praksis med en øget bemanding af læger og klinikpersonale, så vi kan løse så mange opgaver som muligt i det nære sundhedsvæsen, en styrkelse af de praktiserende lægers efteruddannelse samt et tværregionalt samarbejde, som kan sikre, at alle danskere fremover kan have egen læge i det område, de bor i.

De visioner kræver, at vores mangeårige samarbejde med det offentlige respekteres og styrkes.

LIDT HISTORISKE fakta til en start. Danmarks ca. 2.100 lægepraksisser ejes og drives af de praktiserende læger. Sådan har det været, fra længe før sygekasser og sygesikring, for ikke at tale om regionerne, blev etableret.

Det betyder, at de nødvendige milliardinvesteringer i klinikker og inventar er blevet foretaget af lægerne selv, og at driftsansvaret for klinikkerne påhviler lægerne.

Siden etableringen af sygekasserne har

KONSULTATION. Fru Suhr hos lægen. Foto: Peter Hove Olesen

de praktiserende læger arbejdet på kontrakter, som sikrede medlemmerne af sygekasserne hel eller delvis vederlagsfri lægehjælp, når de havde brug for det. Med etableringen af sygesikringen blev en offentlig myndighed, amterne, lægernes aftalepart.

Langt de fleste mennesker har valgt at blive gruppe 1-sikrede, så de har ret til ve-

derlagsfri lægehjælp hos en fast læge eller lægepraksis, men nogle få procent har valgt at være gruppe 2-patienter, så de har frit valg af læge fra gang til gang, men til gengæld har en vis andel af egenbetaling hos lægen.

Det aftalesystem har fungeret til begge parter, og især til patienternes, tilfredshed i 40 år med jævnlige revisioner og

moderniseringer, som har medført, at Danmark i dag har et internationalt anerkendt familielægesystem. Ifølge en ny OECD-rapport er danskerne blandt de mest tilfredse med deres praktiserende læge blandt 31 OECD-lande.

Aftalesystemet har dog også været afbrudt, når politikere udfordrede det ved at ændre spillereglerne, som det skete i